

Toimintakertomus

2002

Vihreä Sivistysliitto ry
Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus

*Kansikuva: Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus, ViSiO
Muut kuvat: Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus, ViSiO*

Helsinki 2003

Toimintavuosi 2002 oli muutosten ja myllerrysten aikaa. Aikuiskoulutuksen rakenteita ja toimintatapoja selkeytettiin ja määritettiin uudelleen. Sivistysliitot seurasivat tarkkaavaisesti valtakunnan tasolla toimineiden toimikuntien ja työryhmien työskentelyä. Merkittäviä ja varmasti myös kauaskantoisia vaikutuksiltaan olivat Parlamentaarisena aikuiskoulutustyöryhmän toimenpide-ehdotukset. Toimikunnan työskentelyn tuloksena, yhteistyössä aikuiskoulutuskentän kanssa, valmistui elinikäisen oppimisen idealle rakentuva *kansallinen aikuiskoulutusstrategia vuosille 2002–2010*.

Yksi työryhmän ehdottamista jatkotoimenpiteistä oli opetusministeriön 11.4.2002 asettama laajapohjainen valmisteluryhmä, jonka tehtävänä oli vapaan sivistystyön tavoitteita, ohjausta ja rahoitusta koskevien ehdotusten konkretisoiminen ja toimeenpanosuunnitelman laatiminen eli kotoisasti PAT 3. Koko vuoden ahkerasti työskennellyt työryhmä ei saanut työtään päätökseen vuoden loppuun mennessä, vaan se sai pyytämäänsä lisäaikaa helmikuuhun 2003.

Kiperäksi kysymykseksi nousi nykyinen suoritteeseen perustuva laskennallinen rahoitus. Vilkasta keskustelua herättivät myös ns. suuntaviivaopinnot, joita halutaan rahoittaa erillisrahoituksella, mahdollisesti korotetulla yksikköhinnalla.

Parlamentaarisena työryhmän esittämät suuntaviivat konkretisoituivat toimintavuoden aikana mm. seuraaviksi teemoiksi: kansalaisopinnot, yleissivistävät opinnot, maahanmuuttajakoulutus, hakeva toiminta, ohjaava ja valmentava koulutus sekä kansalaisen tietoyhteiskuntaopinnot. Tulevaisuutta ennakoiden Vapaan Sivistystyön Yhteisjärjestö perusti työryhmän, jonka tehtävänä oli käynnistää opitun tunnustamisen yhteishanke ja tietoyhteiskunnan kansalaistaitojen opintokokonaisuus. Työryhmään kutsuttiin edustajat Kansalais- ja työväenopintojen liitosta, Suomen kansanopistoyhdistyksestä ja Vihreästä Sivistysliitosta. Hanke eteni rivakasti ja vuoden 2002 loppuun mennessä pilottikokeiluihin oli osallistunut 23 vapaan sivistystyön oppilaitosta.

Ammatillisen lisäkoulutuksen valtionosuusjärjestelmään tuli muutoksia, jotka astuvat voimaan vuonna 2003. Lisärahoitus haluttiin keskittää toisen asteen ammatillisen aikuiskoulutuksen järjestäjille ja vakiintuneesti lisäkoulutusta järjestäneille vapaan sivistystyön oppilaitoksille. Vihreän Sivistysliiton ei valitettavasti katsottu kuuluvan vakiintuneisiin järjestäjiin, joten ammatillinen lisä-/täydennyskoulutus ei jatkossa enää kuulu ViSiOn koulutustarjontaan.

Kestävän kehityksen käsite laajeni 1980-luvun lopussa uusille tieteenaloille, ennen kaikkea sosiologiaan ja taloustieteeseen. Toimintavuonna 2002 se löysi tiensä myös opetusministeriöön, joka perusti 12.3. työryhmän Kestävän kehityksen edistäminen koulutuksessa. Työryhmään kansallisiksi koordinaattoreiksi kutsuttiin edustajat yliopiston, ammattikorkean, yleissivistävän ja vapaan sivistystyön sektoreilta ja heitä tukemaan nimettiin vastuualojen koordinaattorit.

Työryhmätyönä valmistui *Kestävän kehityksen edistäminen koulutuksessa/Baltic 21E* -ohjelma, joka julkistettiin *Baltic 21 E* -ohjelman avausseminaarissa lokakuussa 2002. Vihreä Sivistysliitto vastasi ohjelman vapaan sivistystyön osuudesta.

Vihreän Sivistys ja Opintokeskus toteutti yhteistyössä jäsenjärjestöjensä ja yhteistyökumppaniensa kanssa sekä koulutus- että opintokerhotoimintaa. Aikuiskoulutuksen kehittämistoiminta oli laajaa ja monipuolista. Kustanteista menestyi uutuustuote, Helsinkiä kulttuurikaupunkina esittelevä venäjänkielinen kirja *Helsinki pietarilaisen silmin*.

Oma toiminta

Vihreä Sivistys- ja Opintokeskus rakensi koulutustarjontansa pääsääntöisesti asiakkaiden toiveiden perusteella. Osa koulutuksesta toteutettiin yhteistyössä muiden opintokeskusten ja vapaan sivistystyön organisaatioiden kanssa. Tämä osoittautui onnistuneeksi ratkaisuksi, koska monipuolinen osaaminen ja laajemmat viestintäkanavat takasivat kiinnostuksen sekä seminaareille että kursseille.

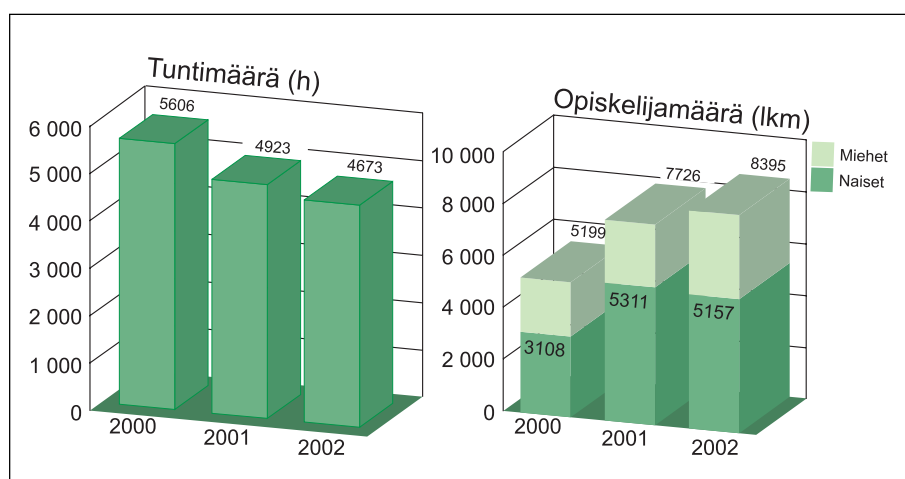
Jäsenjärjestöjen edustajille ja yhteistyökumppaneille sekä muille kiinnostuneille oli tarjolla järjestötoimintaa, kestäväää kehitystä ja viestintätaitoa tukevia kursseja. *Viestivät kotisivut* ja *Vaikuta kirjoittamalla* -kurssit toteutettiin verkkokursseina. Helsingin kaupungin suomenkielisen työväenopiston kanssa yhteistyössä järjestettiin *Ekomatkailun* kurssi, johon liittyi käynti Labbyn biodynaamiselle tilalle. Eri-tyyseen tyytyväisiä järjestöt olivat *Projektiavustukset pieniin hankkeisiin* -kursseista, johon oli laadittu myös oma apurahojen hakuaineisto.

Vertaistutorkoulutus toteutettiin Vaasassa keväällä Länsi-Suomen lääninhallituksen tukemana. Opiskelijat opiskelivat verkossa ja kolmessa lähitapaamisessa. Koulutus liittyi opetusministeriön tietostrategiahankkeisiin.

Oma koulutuskalenteri julkaistiin sekä keväällä että syksyllä jo vakiintuneeksi muodostuneen käytännön mukaisesti. Koulutuskalenteria jaettiin jäsenkirjeiden mukana kautta maan. Kurkseista sai tietoa myös ViSiOn kotisivuilta osoitteesta www.visio.org. Osallistujat voivat ilmoittautua kursseille joko kotisivujen kautta tai omalla postilistalla visio@kaapeli.fi. Molemmat olivat suosittuja.

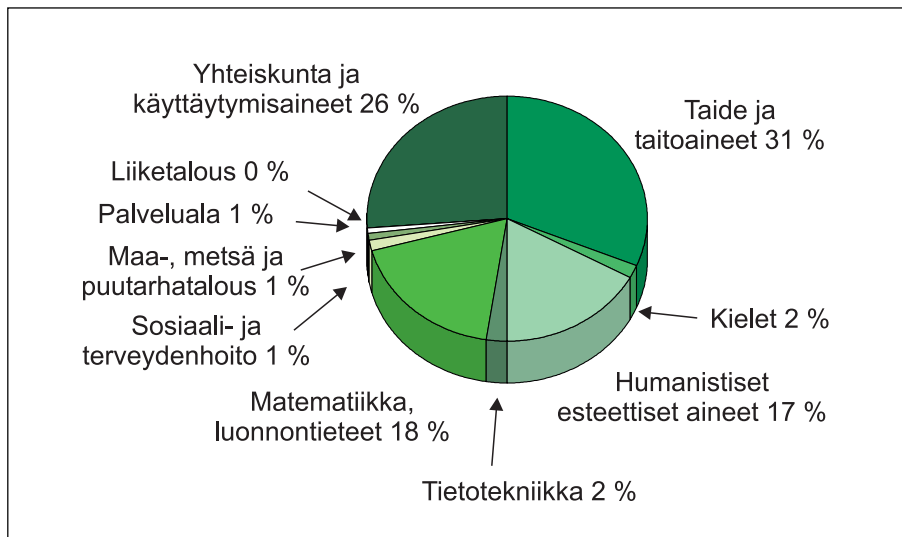
Yhteistyökurssit ja seminaarit

ViSiO järjesti koulutusta eri yhteistyötahojen kanssa yhteensä 4 673 tuntia. Tuntimäärä väheni edelliseen vuoteen verrattuna 250 tunnilla. Opintotoimintaan osallistui 8 395 opiskelijaa, joista naisia oli 61 %. Opintotilaisuuksia järjestettiin 167. Yhteistyökumppaneita oli 76. ViSiO-tuki oli 17 euroa/opintotunti. Opetusministeriö myönsi ViSiOlle opintotoimintaan 3 171 tuntia. Opintotoiminnan yhteistyökumppanit on lueteltu liitteessä 1.

Kuva 1. ViSiOn opintotoiminnan tunti- ja opiskelijamäärät vuosina 2000–2002.

Järjestetyt opintokokonaisuudet painottuivat ympäristö- ja yhteiskunnallisiin kysymyksiin sekä kulttuuriin ja kädentaitoihin. Aiheita käsiteltiin mm. ympäristökasvatuspäivillä, luomutuotantoseminaareissa ja opintoretillä. Seminaareissa paneuduttiin myös Suomen historiaan ja taiteisiin, afrikkalaiseen kulttuuriin sekä huovutus- ja värjäystaitoihin.

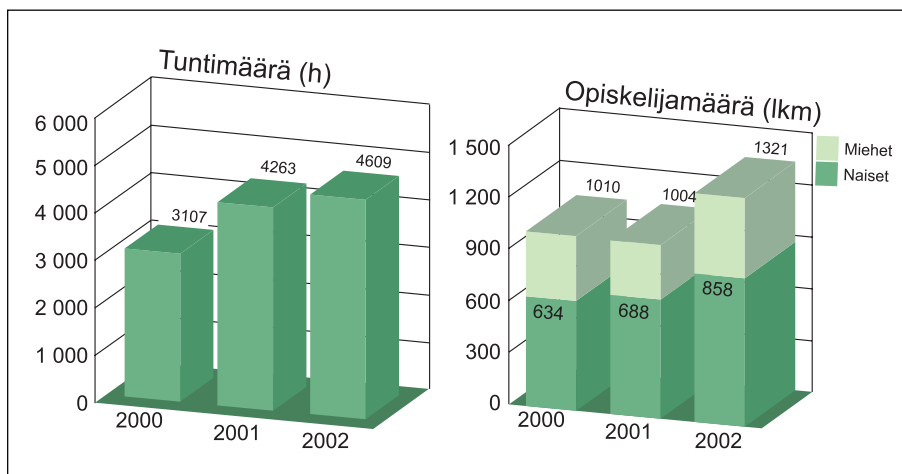
Kuva 2. ViSiOn opintotoiminnan ainejakauma vuonna 2002.

Sisällöllisesti mielenkiintoinen oli Helsingin Vihreiden *Urbaani kaupunkielämä* -luentosarjakokonaisuus, jonka tavoitteena oli tutustuttaa kaupunkilaisia erilaisiin vaikutusmahdollisuuksiin ja oman elämänsä hallintaan. Keskinäisen Sivistyksen Seura – Suomen Lataamo puolestaan käsitteli seminaarissaan luomusiementuotannon kehittämiskysymyksiä. Monipuolinen opintokokonaisuus oli Värjärikilta ry:n *Värjäri viikko*, joka perehdytti luonnonmateriaaleilla värjäämisen ja huovuttamisen taitoihin. Myös Luonto ja Terveys ry järjesti kulttuurisisällöltään kiinnostavia seminaareja, joiden teemoina olivat mm. klassinen musiikki, Suomen kulttuurielämä ja suomalaiset Pietarissa.

Opintokerhot

ViSiO toteutti yhteistyökumppaniensa kanssa 4 609 opintokerhotuntia. Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua oli 346 tuntia. Kerhotoimintaa järjesti 27 ryhmää, jotka toteuttivat 102 opintokerhoa. Osallistujia oli 1 321; näistä naisten osuus oli 65 %.

Sekä kurssien ja seminaarien että opintokerhojen sukupuolijakautuma oli myönteinen tasa-arvonäkökulmasta. Miesten osuus opiskelijoista oli n. 40 %.

Kuva 3. ViSiOn opintokerhotoiminnan tunti- ja opiskelijamäärät vuosina 2000–2002.

Eniten kerhotoimintaa oli Luonto ja Terveys ry:llä. Monipuolista kerhotoimintaa jatkoivat myös Kotimme ry, Espoon Mielensterveysyhdistys ry ja Vantaan Mielensterveysyhdistys ry. Luettelo opintokerhotoiminnan yhteistyökumppaneista on liitteenä 2.

Projektit

ViSiO osallistui aktiivisesti aikuisopintojen pedagogiseen kehittämiseen käynnistämällä viisi kehittämisprojektia, joista kolme oli ViSiOn omia hankkeita. Kaksi toteutettiin yhteistyössä muiden opintokeskusten kanssa. Monivuotisia ja yhä jatkuvia projekteja oli kolme, samoin loppuun saatettuja projekteja.

Merkittäviä projekteja olivat toimintavuonna 2002 viiden opintokeskuksen yhteiset *Vihreä vaikuttaja* -verkkokurssi ja *Järjestöllisen sivistystyön mahdollisuudet tukea maahanmuuttajien kotouttamista* -hanke.

Edellisen hankkeen seurauksena valittiin ViSiOn oppimisympäristö, jota myös Vihreä liitto on voinut käyttää tiedotus- ja koulutuskanavana. Hankkeen positiiviset kokemukset innostivat kehittämään virtuaaliopintokeskusta ja toteuttamaan uusia verkkokursseja. *Järjestöllisen sivistystyön mahdollisuudet tukea maahanmuuttajien kotouttamista* -hanke kiteytti jatkoidean IDA-projektista, naisille rauhoitetun työpajan toteuttamisesta.

Seuraavat hankkeet päättyivät toimintavuonna:

Vihreä vaikuttaja -verkkokurssi

Viiden opintokeskuksen (Opintotoiminnan Keskusliitto, Kirkkopalvelut, Toimihenkilöjärjestöjen Sivistysliitto, Vapaan Sivistystoiminnan Liitto ja Vihreä Sivistysliitto) yhteinen virtuaaliopintokeskuksen edellytysten arviointihanke saatettiin loppuun.

ViSiO toteutti *Vihreä vaikuttaja* -verkkokurssin MyEDUKIT-tuotteella toteutetussa oppimisympäristössä. Kurssin ensimmäinen osio, toimintaympäristön selkiyttäminen, toteutettiin vuonna 2001 ja kaksi muuta osiota, vaikuttamisstrategiat ja käytännön viestintä, tammi–maaliskuussa 2002. Kurssin kouluttajina/tutoreina toimivat Salla Laurilehto ja Susanna Ahonen, teknisenä tutorina/projektiryhmässä toimi Hanna Svensberg. Keväällä oli kolme lähitapaamista ja syksyllä kurssin suorittaneet matkustivat Brysseliin europarlamentaarikko Heidi Hautalan vieraiksi.

Kurssin kaikki kolme osiota suoritti hyväksyttävästi neljä opiskelijaa. He olivat tyytyväisiä kurssin käytännölläisyyteen ja tutorien antamaan henkilökohtaiseen palautteeseen. Oppimisympäristö oli helppokäyttöinen ja toimiva. Opiskelijoiden työkiireet vaikeuttivat kurssin suorittamista. Opiskelijat pitivät kurssia hieman liian pitkänä (5 kk).

Opintokeskusten yhteinen loppuraportti hankkeesta on luettavissa ViSiOn kotisivuilla. Projektia tuki taloudellisesti opetushallitus.

Järjestöllisen sivistystyön mahdollisuudet tukea maahanmuuttajien kotouttamista

ViSiOn vuoden 2001 kokeilun tuloksista voidaan mainita mm., että

1. Etniset ryhmät olivat sisäisesti yhtenäisiä ja opintoryhmät kokoontuivat aktiivisesti, mutta eri etnisten ryhmien välisen toiminnan käynnistäminen oli vaikeaa. Valtaväestön saaminen mukaan opintokerhoihin oli vaatimatonta.
2. Opintoryhmät koettiin tarpeelliseksi ja atk-valmiuksien oppimista arvostettiin.
3. Toivottiin koulutusta elämänhallinnassa ja yhteiskunnallisissa valmiuksissa.

Näistä lähtökohdista suunniteltiin vuoden 2002 toiminta. Ennen jatko-neuvotteluja yhteistyökumppanien kanssa, tutustuttiin huolellisesti toteutuneiden kurssien kurssiraportteihin ja haastateltiin mahdollisuuksien mukaan myös kurssille osallistuneita opiskelijoita ja kurssien opettajia/vetäjiä.

Turun Naiskeskuksen kanssa jatkettiin yhteistyötä, koska aikaisemmin toteutuneet kurssit olivat olleet luovia ja innovatiivisia. Niissä oli otettu huomioon naisten opiskelun erityispiirteet, ja ne olivat saavuttivat suuren suosion. Mukaan tuli monia innostuneita naisia myös eri etnisistä ryhmistä. Vain naisille suunnattuja opintoja pidettiin myönteisenä asiana mm. uskonnollisista ja omaan kulttuuriin liittyneistä syistä.

Uusiksi yhteistyökumppaneiksi tulivat Maahanmuuttajien Tuki ry ja toimintansa aloittanut Maahanmuuttajien Elämähallintayhdistys ry. Toteutettu kurssi-toiminta keskittyi pääasiassa viestintä- ja tietotekniikkavalmiuksien tarjontaan maahanmuuttajille. Kurssiarviot aikaisemmilta vuosilta olivat olleet myönteisiä.

Vuoden 2002 aikana toteutettiin 222 opiskelutuntia, joihin osallistui yhteensä 110 opiskelijaa. Maahanmuuttajista oli edustettuna ryhmiä entisen Neuvostoliiton alueelta, Aasiasta, ja Afrikasta. Opintoryhmien työskentely oli useimmiten tekemällä oppimista. Teemoja olivat Osaava nainen, Solmukohtia, YK-päivä, TV-journalismi, atk-opetus, Maahanmuuttajanaisten terveystieto ja uimaopetus.

EU-tiedotusseminaarit

Ulkoasiainministeriön Eurooppa-tiedotustuella järjestettiin 12.3.2002 yhdessä Suomen Luonnonsuojeluliiton kanssa *Suuri verokeskustelu – verorakenteen muutospaineet ja ekologinen verouudistus tulevaisuuden ohjauksena Suomessa ja EU:ssa* -seminaari. Puhujina olivat oikeustaloustieteen professori Kalle Määttä, ympäristöneuvos Antero Honkasalo, toimitusjohtaja Teemu Lehtinen, varatoimitusjohtaja Tarmo Korpe-la, Kai Schlegelmilch Saksan ympäristöministeriöstä, ympäristöministeri Satu Hassi, valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja Maria Kaisa Aula ja finanssineuvos Gustav Teir. Seminaari pidettiin eduskunnassa ja kuulijoita oli noin 120.

Seminaarisarja *Laajeneva EU ja globalisaation hallinta* järjestettiin yhteistyössä jäsenjärjestöjen ja yhteistyökumppanien kanssa eri puolella Suomea. Sarja käsitti kolme tilaisuutta, joihin osallistui yhteensä noin 300 kuulijaa.

Heinolassa 3.8.2002 yhdessä Vihreän Liiton kanssa järjestetty seminaari käsit-teli ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa EU:n laajentumisen näkökulmasta. Alustajina tilaisuudessa olivat kansanedustaja Anni Sinnemäki, Euroopan parlamentin jäsen Heidi Hautala ja Kööpenhaminan rauhantutkimuskeskuksen johtaja Tarja Cronberg.

Haukiputaalla 25.11.2002 yhdessä Haukiputaan Vihreät ry:n kanssa järjestet-ty seminaari käsittelee EU:n laajenemisen vaikutuksia Suomessa. Alustajana oli kan-sanedustaja Ulla Anttila.

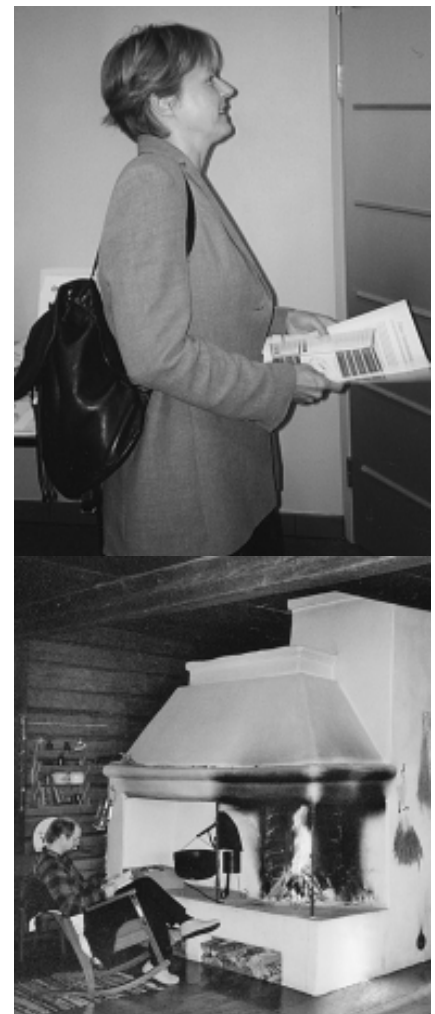
Tampereella 2.12.2003 yhdessä Tampereen yliopiston Rauhan- ja konfliktin-tutkimuskeskuksen kanssa järjestetty seminaari käsittelee mm. maailmanpolitiikan muutosta, Suomen turvallisuustilannetta Baltian maiden liittyessä Natoon ja EU:n laajentumista unionin turvallisuuspolitiikkana. Alustajina olivat valtiotieteen tohto-ri Pekka Visuri ja valtiotieteen maisteri Kristi Raik, valtiotieteen maisteri Unto Vesa ja tutkija Teemu Palosaari. Seminaarin avasi Euroopan parlamentin jäsen Heidi Hau-tala.

Seuraavat monivuotiset hankkeet jatkuivat toimintavuonna:

Muutetaan maalle

Entä jos muuttaisin maalle -hanke käynnistettiin Maaseudun Sivistysliiton ja Sivi-syysliitto Kansalaisfoorumien kanssa. Maalle muuttoon suunnitteleville on toistaiseksi tarjolla hyvin vähän tietoa, ja olemassa oleva tietokin on usein hajallaan. Hankkeen tavoitteena on tarjota tietoa potentiaalisille maallemuuttajille ja maallemuuttajia vastaanottavalle taholle eli maaseudun kylille ja toimijoille. ViSiOn mielenkiinto on kaupunkilaisissa, jotka suunnittelevat maallemuuttoa. Hanke ajoittuu vuosille 2002–2004.

ViSiO järjesti maallemuuttoa suunnitteleville kaupunkilaisille kaksi työpajaa keväällä ja syksyllä. Syksyn työpaja suunnattiin Hartolan Vuorenkylään, maalle muuttaneiden Tapio ja Marja Mattlarin luomutilalle. Työpajaan lähti kahdeksan maallemuutosta kiinnostunutta, eri-ikäistä kaupunkilaista. Paikalla kuultiin alustuksia mm. Hartolan kunnasta, yhteisöasumisesta ja *Onni asuu maalla* -hankkeesta, sekä maallemuuttajien omia kokemuksia. Työpajassa koulutustarpeiksi nousi mm. yrit-tämiseen ja luomuviljelyyn liittyvät asiat.

Itsearviointi

ViSiO aloitti opintokeskuksen itsearviointihankkeen yhdessä Toimihenkilöjärjestöjen sivistysliiton, Kirkkopalvelujen ja Opintokeskus Kansalaisfoorumien kanssa. Hanke ajoittuu vuosille 2002–2004, ja sen tavoitteena on kehittää opintokeskustoimintaan käytännössä toimivia itsearvioinnin välineitä tehokkuuden ja taloudellisuuden mutta erityisesti vaikuttavuuden arviointia varten. Hankkeen päättyessä tuloksena valmistuu opintotoiminnan arviointikäsikirja, joka sisältää tämän välineistön helposti omaksuttavassa muodossa.

Kevään aikana opintokeskukset tutustuivat toistensa palveluprosesseihin sekä opinto- ja koulutustoiminnan oppimisprosessien arvioinnin käytäntöihin. *Benchmarking*-käynti tehtiin Maaseudun Sivistysliittoon ja Opintotoiminnan Keskusliittoon. Hankkeen työryhmä määritteli käsitteitä ja muokkasi arviointikäsikirjan disposition, jonka pohjalta käsikirjaan kerätään jatkossa aineistoa.

Lähiruoka tutuksi

ViSiO käynnisti vuonna 2002 Ympäristöministeriön tuella *Lähiruokapiirit tutuksi* -hankkeen, jonka tarkoituksena on jakaa tietoa ja työkaluja ruokapiirin perustamisesta kiinnostuneille henkilöille ja ryhmille. Samalla kerättiin tietoa ruokapiiri-toiminnasta ympäri Suomea. Projektin puitteissa tuotiin esiin erilaisia tarpeita ja toiveita, joita sekä ruokapiiriläisillä että maanviljelijöillä on toiminnan suhteen. Tavoitteena oli myös saada syntymään uusia lähiruokapiirejä ja antaa näille erityisesti alkuvaiheessa tukea toiminnan aloittamiseen.

Syksyn 2002 aikana pidettiin neljä infotilaisuutta. Vantaalla, Joensuussa, Tampereella ja Helsingissä pidetyissä tilaisuuksissa oli läsnä paikkakunnalla tai lähiseudulla jo toimivan ruokapiirin edustajia ja tuotteita ruokapiireille toimittavia maanviljelijöitä. Kaikki esitellyt ruokapiirit ovat myös luomupiirejä eli ne tilaavat tuotteensa lähes yksinomaan luomuna sekä suoraan maanviljelijöiltä että erilaisista tukku-liikkeistä. Hanke ajoittuu vuosille 2002–2004.

Appelsiinipuu

Appelsiinipuu-projekti on *EQUAL*-hanke, joka rahoitetaan osittain Euroopan sosiaalirahaston tuella ja osittain kansallisella rahoituksella. Sen toiminta-aika on vv. 2001–2005. Vihreä Sivistysliitto on yksi hankkeen virallisista yhteistyökumppaneista. Hankkeen tavoitteena on vähentää syrjäytymistä ja suvaitsemattomuutta sekä tukea maahanmuuttajanaisten työllistymisedellytysten paranemista. Hankkeella on johtoryhmä, jossa ViSiO on edustettuna.

ViSiOn osuus on oppaiden ja taitonaisten atk-vertaistutorkoulutuksen sisällön toteuttaminen ViSiOn verkkoympäristössä. ViSiO on myös kertonut järjestöllisen sivistystyön mahdollisuuksista maahanmuuttajille sekä kouluttanut taitonaisia budjetin laadinnassa ja projektihakemusten tekemisessä. Hankkeessa koulutetaan puolivuositain 20 uutta taitonaista, joiden ohjauksesta vastaavat oppaat. Oppaat on valittu haastattelun perusteella pitempään Suomessa asuneista maahanmuuttajista.

Hankkeeseen kuuluu myös kansainvälisen toiminnan aktivointi, ja puolivuositain koulutettavat oppaat käyvät Euroopassa tutustumassa maahanmuuttajien kotoutusta toteuttavien järjestöjen toimintaan. Opintomatkoja on ollut useita. Anneli Bauters osallistui johtoryhmän jäsenenä opintomatkaan, joka tehtiin Murciaan ja Malagaan Espanjassa joulukuussa 2002. Matkan aikana tutustuttiin Murcian työ- ja sosiaaliministeriön (Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales) hallinnoimaan *Equal-Resem-Senet* -maahanmuuttajakoulutusohjelmaan sekä Malagassa sijaitsevaan Andalusiin Naiskeskukseen (Instituto Andaluz de la Mujer). Käynnit olivat erittäin mielenkiintoisia.

Ministeriön projektissa esiteltiin esim. yliopiston kanssa yhteistyössä suunniteltua ja toteutettua maahanmuuttajien parissa työskentelevien koulutusohjelmaa. Andalusiin Naiskeskuksen erittäin laajasta toiminnasta erottautui väkivaltaa vastaan kampanjat sekä selkeä ja konkreettinen vuosien 2001–2004 toimintastrategia.

Grundtvig 2 -hanke: New confidence in e-learning

ViSiO on koordinaattorina Itävallan, Irlannin, Saksan, Suomen ja Tšekin yhteishankkeessa, jonka tavoitteena on tutustua yhteistyökumppaneiden oppimisympäristöihin ja atk-osaamiseen sekä rohkaista aikuisia kokeilemaan verkkokursseja.

Yhteistyökumppanit ovat taustaltaan hyvin erilaisia: Mazarykin yliopisto Brnossa, MBT-konsulting management (koulutusalan yritys) Ostravassa, Lingenin kansanopisto Saksassa, pääasiassa työttömille tarjottu atk-perustaitojen koulutus Irlannissa ja Die Grüne Bildungsverkstatt Itävallassa. Jokainen yhteistyökumppani on valinnut projektiin omat verkkokurssinsa, joiden opiskelijoiden ja opettajien näkemyksiä kurssin onnistumisesta arvioidaan yhdessä laadituilla arviointilomakkeilla.

Die Grüne Bildungswerkstatt on ainoa mielenkiintoinen poikkeus. Se toimii Itävallan Vihreän puolueen tietokeskuksena, joka panostaa omiin kotisivuihin. Niiltä kunnallispoliitikot löytävät tarvitsemaansa tietotaitoa. Itävallassa arvioidaan kotisivuilla tarjotun tietotaidon soveltuvuutta käytännön työhön.

Projektiin osallistuu jokaisesta yhteistyökumppanimaasta vaihteleva määrä opiskelijoita. Tutoreita/opettajia on kuusi. Hankkeelle ollaan myös rakentamassa omia kotisivuja.

Yhteistyökumppanit pitivät lokakuussa 2002 3-päiväisen työseminaarin Brnossa, jossa Mazarykin avoimen yliopiston jaoston johtaja Martin Kvizda toimi isäntänä. Ohjelman suunnittelusta ja koordinoinnista vastasi Anneli Bauters. Brnossa laadittiin yhdessä arviointilomakkeet opettajille ja opiskelijoille sekä esiteltiin kunkin maan oppimisympäristöjä ja atk-osaamista. Hanke ajoittuu vuosille 2001–2004.

Kansalaisten Tunne järvesi -vesistöseurantaprojekti

Vuonna 1999 alkanut projekti jatkui neuvokoulutuksin ja rantatilaisuuksin vuonna 2002. Hankkeessa on mukana Kansan Sivistystyön liitto, Opintotoiminnan Keskusliitto, Maaseudun Sivistysliitto, Vihreä Sivistysliitto ja Suomalainen Järvikerho.

Ammatillinen lisäkoulutus

Toimintavuotena ViSiO toteutti Etelä-Suomen lääninhallituksen tukemana kolme suurkeittiöiden henkilöstölle tarkoitettua kasvisruokakurssia. Keväällä toteutettiin *Kasvisruokakurssi suurkeittiöiden henkilöstölle* (perus I) ja *Erytisruokavaliot suurkeittiöissä* -kurssit. Syksyllä toteutettiin *Kasvisruokakurssi laitoskeittiöiden henkilöstölle* (perus II). Kurssien kouluttajana toimi Eeva Jäntti. Lisäksi järjestettiin kasvisruokakurssi yhdessä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri HUS:n kanssa.

Sivistysliiton toiminta

3

Vuoden Visio

Vuoden 2002 vision palkinnon sai Vauvakassiyhdistys Vaaka ry ja sen *Vauvakassi Karjalaan* -hanke. Vaaka ry on tavallisten suomalaisäitien perustama lasten ja lapsiperheiden hyväksi vapaaehtoisvoimin toimiva yhdistys. Toiminnan idea on peräisin kolmelta eteläsuomalaiselta äidiltä, jotka keväällä 2000 luettuaan Helsingin Sanomien jutun Sortavalan äideistä, keksivät vauvakassin – lahjan suomalaiselta äidiltä karjalaiselle äidille. Saana Sandholm, Sanna Rytönen ja Päivi Korkeala käynnistivät kampanjan, jonka tavoite oli kerätä 50 vauvakassia kesän 2001 aikana. Suomalaiset äidit ottivat projektin omakseen ja kokosivat yli 8 000 vauvakassia Karjalaan.

Vuoden Visio julkistettiin brunssitilaisuudessa ravintola Kiltakellarin Koff-kabinetissa, kevätpäiväntasauksen päivänä 20.3.2002. Opintojohtaja Anneli Bauters luovutti palkinnon; kunniakirjan ja Oskari Kiven takoman susipatsaan voittajille.

Kustanteet

ViSiO tuotti toimintaansa esittelevän CD-ROMin yhteistyössä Espoon-Vantaan teknillisen ammattikorkeakoulun (EVTEK) kanssa. Sen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasivat kaksi opiskelijaa. CD-ROMilla esitellään kuvien ja animaatioiden avulla ViSiOn toiminta-ajatus, toiminta ja Vuoden Visio. Tekstitys on sekä suomeksi että englanniksi. CD-ROMia jaettiin osallistujille kansainvälisissä seminaareissa ja konferensseissa, ViSiOssa käyneille ulkomaalaisille vieraille sekä Vihreän liiton piirijärjestöjen puheenjohtajille ja vaalipäälliköille.

Pultti-sarjassa ilmestyi vuoden alussa *Helsinki pietarilaisen silmin* -julkaisu. Kirja on venäjänkielinen, kulttuurihistoriallinen matkaopas. Kirjoittaja Vladimir Losev on syntyperältään pietarilainen ja asunut Helsingissä jo useita vuosia. Teos on syntynyt hänen havainnoistaan ja kokemuksistaan, ja se tarjoaa runsaasti mielenkiintoista tietoa Helsingin arkkitehtuurista ja historiasta. Kirjan julkaisemistilaisuus pidettiin 7.2.2002 Venäjän tiede- ja kulttuurikeskuksessa, jossa Vladimir Losev oli paikalla vastaamassa kysymyksiin.

Osallistuminen messuille ja tapahtumiin

Opintojohtaja Anneli Bauters kertoi ViSiOn toiminnasta Vihreän Liiton puoluekokouksessa Jyväskylässä 25.–26.5.2002. Hän oli myös kouluttajana Karjaalla 12.–16.6.2003 järjestetyssä *Grundtvig 2 kumppanuus* -seminaarissa, jonka teemana oli Active Citizenship Lifelong Learning. Seminaariin osallistui 18 maata. ViSiOn koko henkilökunta osallistui Vihreän Liiton koulutustapahtumaan Heinolassa, jossa ViSiO järjesti esiintymiskoulutusta yhdessä Vihreän Liiton kanssa 2.–4.8.2003. ViSiO osallistui *Osaava nainen* -messuille Turussa. Messuilla esiteltiin ViSiOn toimintaa 25.10.2003.

Vihreän Sivistysliitto ry:n sääntömääräiset kokoukset pidettiin 21.3 ja 29.11. Helsingissä. Vihreän Sivistysliitto ry:n hallitus on toiminut myös Vihreän Sivistys- ja Opintokeskuksen ViSiOn johtokuntana. Hallitus kokoontui neljä kertaa ja käsiteli kokouksissaan 56 asiakohtaa.

Hallituksen puheenjohtajana toimi projektipäällikkö Sulevi Riukulehto ja varapuheenjohtajana Tuula Heima-Tirkkonen. Sihteerinä oli opintojohtaja *Anneli Bauters*. Luettelo hallituksen jäsenistä on liitteenä 3. Varsinaiset jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet ovat osallistuneet hallituksen työskentelyyn. ViSiOn henkilökunta on voinut osallistua hallituksen kokouksiin.

Tilintarkastajina toimivat HTM Raimo Hakola ja HTM Pekka Uusitalo, varatilintarkastajina Panu Laturi ja Merja Hiltunen.

Henkilökunta

ViSiOn henkilökuntaan kuuluivat seuraavat työntekijät:

<i>Anneli Bauters</i> , opintojohtaja	1.1.–31.12.2002
<i>Leena Karisto</i> , opintosihteer	1.1.–31.12.2002
<i>Hanna Svensberg</i> , koulutussuunnittelija	1.1.–31.12.2002
<i>Anni Välikangas</i> , koulutussihteer	1.2.–31.3., 22.8.–22.10.2002
<i>Hanna Lilja</i> , työharjoittelija	4.2.–4.4.2002
<i>Sirkka-Liisa Peltonen</i> , projektisihteer	11.11.–31.12.2002

Jäsenet ja jäsenyydet

Vihreällä Sivistysliitolla oli 25 jäsenjärjestöä toimintavuonna 2002, uusiksi jäseniksi liittyivät Etelä-Savon Vihreät ry. ja Vihreä Keski-Suomi ry ja liitosta erosi Lounais-Lapin vihreät ry. Luettelo jäsenjärjestöistä on liitteenä 4.

Vihreällä Sivistysliitolla oli jäsenyys seuraavissa järjestöissä:

Sivistystyön yhteisjärjestö	<i>Anneli Bauters</i> , hallituksen jäsen <i>Hanna Svensberg</i> , hallituksen varajäsen
Aikuiskoulutusneuvosto	<i>Anneli Bauters</i> , jäsen
Siemenpuu-säätiö	<i>Tuula Heima-Tirkkonen</i> , valtuuskunnan puheenjohtaja
Pohjolan kansanakatemia, Göteborg	<i>Anneli Bauters</i> , referenssiryhmän jäsen

Vihreä Sivistysliitto oli jäsenenä Siemenpuu-säätiössä, Katto-Menyssä, Kylätoiminta ry:ssä, Vapaan Sivistystyön Yhteisjärjestössä ja Kehitysyhteistyön palvelukeskuksessa.

Talous

Vihreän Sivistysliitto ry:n ja Vihreän Sivistys- ja Opintokeskuksen talous oli toimintavuonna ylijäämäinen. Myönteisen tulokseen vaikuttivat henkilöstömenojen osittainen supistaminen ja tiukka talouden seuranta.

Tulos- laskelma

Vihreä Sivistysliitto ry Tuloslaskelma EUR	31.12.2002	31.12.2001
VARAINAINEN TOIMINTA		
Tuotot		
Varsinaisen toiminnan tuotot	215 676,75	282 548,02
<i>Tuotot yhteensä</i>	215 676,75	282 548,02
Kulut		
Henkilöstökulut:		
Palkat	-146 533,72	-158 461,09
Eläkekulut	-14 026,80	-15 112,61
Muut henkilösivukulut	-4 152,95	-5 432,79
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	-164 713,47	-179 006,49
Poistot	-2 930,76	-3 907,68
Muut kulut:		
Vuokrat	-53 008,99	-85 669,17
Matkakulut	-41 116,15	-73 851,66
Vapaaehtoiset sosiaalikulut	-20,84	-1 208,80
Toimistokulut	-50 699,36	-46 713,97
Muut varsinaisen toiminnan kulut	-87 829,82	-90 414,14
<i>Muut kulut yhteensä</i>	-232 675,16	-297 857,74
<i>Kulut yhteensä</i>	-400 319,39	-480 771,91
Varsinainen toiminta tuotto-/kulujaämä	-184 642,64	-198 223,89
VARAINHANKINTA		
Tuotot		
Jäsenmaksut	2 724,76	2 892,83
<i>Tuotot yhteensä</i>	2 724,76	2 892,83
<i>Varainhankinta yhteensä</i>	2 724,76	2 892,83
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
	2 551,32	2 456,70
<i>Tuotot yhteensä</i>	2 551,32	2 456,70
Kulut		
	-103,27	0,00
<i>Kulut yhteensä</i>	-103,27	0,00
Tuotto-/Kulujaämä	-179 469,83	-192 874,36
Yleisavustukset	193 584,00	173 876,88
Tilikauden tulos	14 114,17	-18 997,48
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 114,17	-18 997,48

Vihreä Sivistysliitto ry		
Tase		
EUR	31.12.2002	31.12.2001
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	8 792,27	11 723,03
<i>Aineelliset hyödykkeet yhteensä</i>	8 792,27	11 723,03
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	50,46	50,46
<i>Sijoitukset yhteensä</i>	50,46	50,46
<i>Pysyvät vastaavat yhteensä</i>	8 842,73	11 773,49
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	4 975,10	6 643,42
<i>Vaihto-omaisuus yhteensä</i>	4 975,10	6 643,42
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	3 450,48	1 399,41
Siirtosaamiset	12 609,25	15 290,41
<i>Lyhytaikaiset saamiset yhteensä</i>	16 059,73	16 689,82
Rahat ja pankkisaamiset		
<i>Rahat ja pankkisaamiset yhteensä</i>	110 508,26	74 680,03
<i>Vaihtuvat vastaavat yhteensä</i>	131 543,09	98 013,27
V a s t a a v a a y h t e e n s ä	140 385,82	109 786,76
V a s t a t t a v a a		
Oma pääoma		
Toimintapääoma	83 097,34	102 094,82
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 114,17	-18 997,48
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	97 211,51	83 097,34
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	27 512,03	18 984,72
Muut velat	2 773,66	584,46
Siirtovelat	12 888,62	7 120,24
<i>Lyhytaikaiset velat yhteensä</i>	43 174,31	26 689,42
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	43 174,31	26 689,42
V a s t a t t a v a a y h t e e n s ä	140 385,82	109 786,76

Opintotoiminnan yhteistyökumppanit

Aborigin ry/Etnokult kulttuuriyhdistys ry
Alliance ry
Dodo HYY ry
Dodo ry
Eläinsuojeluliitto Animalia ry
Elävä Maa ry ja Helsingin yliopisto
Espoon kesäteatteri ry/Arki-ryhmä
Espoon Vihreät ry
Espoon Vihreät ry/Suur-Leppävaaran Vihreät ry
Espoon Vihreät ry/Vihreät nuoret Espoossa
Espoon ympäristöyhdistys ry
Haminan seudun vihreät ry
Haukiputaan Vihreät ry
Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
Helsingin suomenkielinen työväenopisto
Helsingin Vihreät ry
Ihmissuhde- ja elämäntaitoryhmä
Inkoon-Siuntion vihreät ry
Janakkalan Luonto ja Ympäristö ry
Joensuun Seudun Vihreät ry
Jyväskylän Seudun Vihreät ry
Järvenpään vihreät ry
Järvenpään ympäristöyhdistys ry
Kaakkois-Suomen seksuaalinen tasavertaisuus ry
Kaarinan nappulat ry
Kemi-Tornio seudun sosiaalitalousyhdistys ry
Keskinäisen Sivistyksen Seura-Suomen Lataamo
Keuruun ekokylä ry
Kokkolan luontokoulu
Kuhankosken Kilta ry
Kulttuurien Kumppanuus ry
Loesje Suomi ry
Luonnonmukaisen rakentamisen keskus ry
Luonto ja Terveys ry
Luonto-Liiton Uudenmaan piiri ry
Maahanmuuttajien Elämähallintayhdistys ry
Maahanmuuttajien Tuki ry
Maailmankauppojen liitto ry
Maan ystävät ry/maaseuturyhmä
Naamio ja Höyhen ry / ARKI-ryhmä
Nuoren Voiman Liitto ry
Opiskelijavinokkaat - OVI ry
Oulun läänin Vihreä piirijärjestö ry
Oulun Seudun Sosiaalitalousyhdistys ry
Pirkanmaan Vihreä Liitto ry
Pohjois-Karjalan Vihreät ry
Pohjois-Suomen Pääskyt ry
Reilun kaupan edistämisyhdistys ry/Reilun kaupan puolesta ry
Reilun kaupan edistämisyhdistys ry
Rivinväli ry
Siilinjärven Työnhakijat ry
Suomen Kuluttajaliitto ry
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
Suomen Rauhanliitto YK-yhdistys
Suomen Sukukansayhdistysten liitto ry
Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry
Taiteilijayhdistys Muu ry
Tampereen vihreät ry

Tampereen yliopiston ylioppilaskunta
Teatteri Hevosenkentä
Työryhmä Kailash
Udoka ry
Uusi Tuuli ry
Valtavirta
Vantaan Luontokoulu
Vantaan Mielensterveysyhdistys ry
Vantaan seudun Steiner-koulun koulun kannatusyhdistys ry
Vantaan Vihreät ry
Vastedes ry
Vegaaniliitto ry
Vihreä liitto rp
Vihreä Uusimaa ry
Vihreän liiton Varsinais-Suomen piiri ry
Vihreät Naiset ry
Vihreät Nuoret ja Opiskelijat ry
Värjärikilta ry
Yhteensä 76 kpl

Liite 2

Opintokerhotoiminnan yhteistyökumppanit

Alliance ry
Dodo ry
Elämäntapayhdistys Valona ry
Espoon Mielensterveysyhdistys Emy ry
Fiskarsin ruokapiiri
Heikinkylän yhteisö
Kirjoittajapiiri Pakinapakertajat
Kotimme ry
Kotkan vihreät ry
Kumpulän Sateenvarjotoimikunta
Loesje Suomi ry
Luonto ja Terveys ry
Ngoma Moto ry
Opiskelijakansantansijat ry
Oulun Seudun sosiaalitalousyhdistys ry
Petkele opiskelijakansantansijat
Pääkaupunkiseudun Yksin- ja Yhteishuoltajat PÄKSY ry
Rivinväli ry
Rovaseudun yksin- ja yhteishuoltajat ry
Runoryhmä Cerban/Sauli Nilsson
Rutimoraita ry
Savo-Karjalan luontopiiri
Siilinjärven työhakijat ry
Suomen Sukukansayhdistysten liitto ry
Vantaan Mielensterveysyhdistys ry
Vantaan vihreät ry
Vihreä liitto rp
Yhteensä 27

Liite 3

Vihreä Sivistysliitto ry:n hallitus

Sulevi Riukulehto, puheenjohtaja

Varsinaiset jäsenet:

Veikko Ahola

Eliisa Asikainen

Tuula Heima-Tirkkonen

Tina Heino

Merja Hermonen

Tapani Hietaniemi

Sara Koponen

Varajäsenet:

Jouni Vauhkonen

Merja Isotalo

Maria Salonen

Tanja Remes

Rauli Mickelsson

Kari Selinheimo

Maarit Fagernäs-Koponen

Liite 4

Vihreä Sivistysliitto ry:n jäsenjärjestöt

Espoon vihreät ry

Etelä-Savon Vihreät ry

Hämeenlinnan seudun vihreät ry

Helsingin vihreät ry

Jyväskylän Seudun Vihreät ry

Kotkan vihreät ry

Kuopion vihreät ry

Lounais-Hämeen Vihreät ry

Luonto ja Terveys ry

Oraansuojelijat ry

Oulun kestävän kehityksen seura ry

Perusta ry

Suomen Ympäristökasvatuksen Seura ry

Tampereen vihreät ry

Turun seudun vihreät ry

Vaasan vaalipiirin vihreät ry

Vantaan vihreät ry

Vastedes ry

Vihreä Keski-Suomi ry

Vihreä liitto ry

Vihreän liiton Varsinais-Suomen piiri ry

Vihreät Naiset ry

Vihreä Seura ry

Vihreä Uusimaa ry

Ympäristö ja kehitys ry

Yhteensä 25 kpl

Ruoholahdenranta 1 E, 00180 HELSINKI
Puhelin (09) 6129 120, faksi (09) 6129 1229
Sähköposti visio@kaapeli.fi
Kotisivut www.visili.org